

XIV. Trädgårdsnämnden.

Den af Trädgårdsnämnden för år 1900 till Drätselkammaren inlemnade berättelsen är af följande lydelse:

Nämndens sammansättning.

„Nämndens sammansättning under sagda år har varit följande: friherre R. v. Willebrand (ordf.), arkitekten H. Neovius (viceordf.), arkitekt M. Schjerfbeck och stadsingenjören Idström, den sistnämnde såsom själfskrifven ledamot. Suppleanter för året voro handlanden Ernst Krogius och vicehäradshöfdingen John Uggla.

Rörande Nämndens verksamhet under nu ifrågavarande arbetsår får Nämnden hänvisa till närslutna af Stadsträdgårdsmästaren Olsson afgifna berättelse, äfvensom i korthet redogöra för de af Nämnden under arbetsåret handlagda ärenden.

Kätkbanor.

Sedan Stadsfullmäktige på Nämndens framställning beviljat ett anslag af 1,000 mark för anordnande af kätkbanor för ungdomen, hafva sådana blifvit iordningställda på trenne särskilda platser inom Kajsaniemi och Brunnsparcken; och hafva dessa banor, som under vintern lifligt frekventerats af det yngre släktet, visat sig motsvara ett verkligt behof.

Provisorisk vägöfvergång.

På anhållan af Nämnden biföll Jernvägsstyrelsen den 3 Februari till anordnande af en provisorisk vägöfvergång å Sörnäs bibana invid Fredriksbergs station för underlättande af derstädes pågående mullsläpning för stadens räkning.

Nedfarten från Observatoriibergen.

Medels skrifvelse för den 15 Februari har Drätselkammaren anhållit om Nämndens utlåtande rörande lämpligheten deraf att en del af den utaf staden inköpta tomten N:o 6 vid Bergmansgatan skulle reserveras såsom tillskottsmark för nedfarten från Observatoriibergen till sagda gata; och afgaf Nämnden den 24 Februari det äskade yttrandet (Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för 1900 N:o 5).

Planteringen vid Gamla kyrkan.

Efter det Trädgårdsnämnden uti skrifvelse för den 27 sistlidne Mars hemställt om tillstånd för Stadsträdgårdsmästaren att utöfva inseendet öfver vården af lutherska församlingens härstädes parker och begravningsplatser, beslöto Fullmäktige den 11 April, innan vidare i saken tillgjordes, anmoda Nämnden att inkomma med yttrande, huruvida icke underhållet af parkanläggningen invid Gamla kyrkan kunde efter träffad öfverens-

kommelse med församlingen, af staden öfvertagas. Sedan Nämnden härå uti afgifvet yttrande af den 8 Maj förordat planterings öfvertagande af staden samt Stadsfullmäktige den 7 derpå följande Juni anmodat Nämnden att i sådant syfte träda i underhandlingar med Helsingfors evangelisk-lutherska församling, har Nämnden uti skrifvelse för den 9 Oktober hos Stadsfullmäktige anmält att kyrkorådet i sagda församling förklarar församlingen villig att tillsvidare öfverlemna vården och underhållet af oftanämnda parkanläggning åt staden äfvensom att bidra till parkens underhåll med 1,000 mark årligen. Denna öfverenskommelse godkändes jemväl af Stadsfullmäktige, som för ändamålet upptogo nödigt anslag i budgeten för år 1901.

En af Stadsträdgårdsmästaren till Nämnden ingifven ansökan om Reseunderstöd. reseunderstöd för företagande af en studieresa till Paris, Berlin, Hamburg m. fl. orter insändes af Nämnden till Stadsfullmäktige med förord den 8 Maj; och blef denna framställning jemväl af Fullmäktige godkänd. En redogörelse öfver resan kommer i sinom tid att afgifvas af Stadsträdgårdsmästaren.

Det af Stadsträdgårdsmästaren uppgjorda förslag till Djurgården. Djurgårdens reglering har särskilda gånger under arbetsåret varit föremål för behandling inom Nämnden.

Jemte skrifvelse för den 28 September insände Nämnden till Drät- Budget för 1901. selkammaren budgetsförslag för år 1901 jemte dertill hörande handlingar, hvilka finnas vidfogade Kammarens förslag till utgifts- och inkomststat för sagda år (Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för 1900 N:o 20).

Sedan Drättselkammaren medels remiss af den 6 December infortrat Lönnsrots staty. Nämndens yttrande, bland annat, i fråga om placeringen af statyn till minne af Elias Lönnrot, har Nämnden den 31 i samma månad aflemnat betänkande i ämnet.

I sammanhang med denna berättelse får Nämnden slutligen vörd- Öferskridna anslag. samt anmäla att särskilda anslag i årets budget för planteringar och nyanläggningar blifvit öferskridna, på sätt nedanintagna tablå närmare vidhandengifver.

Tablå öfver bokförda kostnader å nedanstående konti t. o. m. den 17 December 1900.

Planteringar.

	Anslag		Kostnad		Behållning		Brist	
<i>Remont och underhåll.</i>								
Underhåll af planteringar & trädsk.	47,000	—	48,909	43	—	—	1,909	43
„ „ hägnader	1,700	—	1,371	14	328	86	—	—
<i>Nyanläggningar.</i>								
Observatoriibergens planering	8,479	—	10,523	06	—	—	2,044	06
Planeringsarbeten i Brunnsparken . .	5,000	—	5,116	65	—	—	116	65
„ i Kajsaniemi	5,000	—	5,947	54	—	—	947	54
Nedgång från Observatoriibergen till Bergmangatan	6,800	—	7,921	08	—	—	1,121	05
Planering af en lekplan inom Fabriksparken	1,700	—	1,713	62	—	—	13	62
Planering af en lekplan vid Lappviksgatan	500	—	499	42	—	58	—	—
Trädplantering å Simonsgatan	1,626	—	1,651	87	—	—	25	87
Tillskottsanslag för en skvär å Skatudden	3,500	—	3,795	90	—	—	295	90
Anordnande af kälkbanor	1,000	—	434	70	565	30	—	—
Inköp af soffor	1,100	—	1,100	—	—	—	—	—
Jordfyllning till Henriksesplanaden .	2,000	—	1,842	90	157	10	—	—

Och åtföljdes berättelsen af följande redogörelse af Stadsträdgårdsmästaren:

„Verksamheten i stadsplanteringarna under året har till följd af de många arbeten, som på våren förestodo att utföra, varit mer än vanligt omfattande.

Arbetsstyrkan. För att förmånligt kunna afsluta en större del af dessa arbeten, innan den egentliga sommaren inträdde, användes sålunda dagligen under vårmånaderna en arbetsstyrka, uppgående ända till 208 personer.

Observatoriibergen. Som vanligt togs i anspråk den största arbetskraften för Observatoriibergen, der området söder om Observatoriet, som begränsas af Observatoriigatan, fullständigt ordnades med planteringar. Detta område som hufvudsakligen bestått af bergklackar och fördjupningar, har under de senare åren tillförts jordfyllning för att delvis utjämna dess dälдер. Det sålunda

använda planerings sättet möjliggjorde, att de vackraste bergspartierna kunde lemnas öppna, hvarefter de omgäfvos med dertill lämplig växtlighet, och har derigenom den numera så moderna landskapsstilen till fullo blifvit beaktad. De växtsorter, som här kommo till användning, voro hufvudsakligast sedum, convallaria m. fl. perenna samt blomsterbuskar i såväl krypande som andra växtformer. Träden åter bestodo af diverse sorter, såsom lönn, björk, lind, kastanie och ask, hvilka sammanställdes med hvarandra i oregelbundna partier.

Blomsterarrangemang, väl sammanställda och placerade å passande platser, bidraga onekligen mest till höjandet af skönheten i en parkanläggning. För den skull anlades ett större blomsterparti å det södra samt en fristående grupp utmed den vestra sidan af ofvannämnda område. Den å Observatoriibergen högst belägna punkten ordnades äfvenledes med planteringar. Platsen i fråga begränsas af en större sandplan i öster, promenadgångar i söder och norr samt i vester af Observatoriets tomtgräns och torde en gång bevuxen komma att blifva en af de vackraste och intressantaste platserna inom anläggningen, emedan derstädes utplanterades en mängd växter i olika variationer, hörande till de numera så omtyckta perenna växternas område, hvilka således blefvo rikligt representerade å denna plats, och kunde under sådana förhållanden detta område med skäl benämnas „Floraskulle“. Antalet träd och buskar, som utplanterades å Observatoriibergen, uppgingo, de förra till 496 stycken samt de senare till 3,199 stycken.

Samtliga kostnader för ofvannämnda arbetens utförande uppgingo till Fmk 11,141:41. Anslaget som var 8,479 mark, öfverskreds således med Fmk 2,662:41, hvilket belopp användes till förberedande planeringsarbeten å den längst österut belägna delen af Observatoriibergen, som till följd af sitt i ögonen fallande läge ej kunde under sommarmånaderna få fortblifva i ett så vanprydande skick, hvori det befann sig.

Nedgången från Observatoriibergen till Bergmansgatan planerades i Nedgången från Observatoriibergen. öfverensstämmelse med det af Stadsfullmäktige fastställda förslaget för platsens ordnande. Anslaget härför var Fmk 1,700:— och blefvo kostnaderna Fmk 1,713:62. Hvad beträffar utförandet af planeringarna därstädes kunna dessa verkställas, först sedan fyllningen ernått nödig fasthet, hvilket torde inträffa instundande vår.

Planeringsarbetena i Brunnsparken hafva fortskridit derhän, att områdena norr och öster om Kägelbanan äro påförda nödigt jordlager, hvilket möjliggör dessa områdens planering nästkommande vår. Planeringarna i Brunnsparken.

Den sandgrop, som uppstod inom parken genom sandplanens utfyllning derstädes, tillfördes fyllning och jord för att till en del igenfyllas. Äfven vidtog under året påfyllning af jord och spillning å den österom allén belägna delen. Kostnaderna härför uppgingo till Fmk 5,116: 65 och var anslaget Fmk 5,000: —. Inom östra delen af Kaisaniemi påfördes äfvenledes ett lager af jord och spillning, så att denna del af parken med fördel kan iordningställas nästkommande vår. Utefter körvägen, som leder till värdshuset, samt längs Botaniska trädgårdens staket i söder utplanterades tillsammans 380 st. träd och 83 st. buskar. Den till ofvannämnda östra parkdel behöfliga jorden transporterades från en ängsyta invid Fredriksbergs stationsområde. För tillgodogörandet af denna jord i så stor mängd som möjligt, innan ängen utfylldes, användes utöfver de för Kaisaniemi planering anslagna medlen Fmk 5,000: — ett belopp af Fmk 947: 54.

För en lekplans anläggning i Fabriksparken samt en annan å den öppna odisponerade platsen vid Lappviksgatan, utgjorde anslaget för den förra Fmk 1,700: — och för den senare Fmk 500: —. Kostnaderna åter för arbetenas utförande uppgingo för planen i Fabriksparken till Fmk 1,713: 62 samt för den vid Lappviksgatan till Fmk 499: 40.

Planteringarna
å Simonsgatan.

Den föreslagna trädplanteringen vid Simonsgatan kom till utförande först under Oktober månad till följd af de tidigare omnämnda bråskande göromålen under våren. Lönträd utplanterades derstädes i tvenne rader till ett antal af 51 st. Anslaget bestod af Fmk 1,626: — och uppgingo kostnaderna till Fmk 1,651: 87. Planeringsarbetena å Skatuddsskvären, hvilka pågått under de två sista åren, slutfördes under Maj månad, och användes för de dekorativa anordningarna 47 st. träd samt 928 st. buskar.

Skatuddsskvären.

Dessutom anlades i midten af den ovalformiga gräsplanen ett större blomsterparti. Tillskottsanslaget Fmk 3,500: — blef otillräckligt. För att emellertid under våren få skvären fullständigt ordnad måste anslaget öfverskridas med Fmk 832: 40.

Henriks-
esplanaden.

Af anslaget för jordfyllning omkring träden i Henriksesplanaden Fmk 2,000: — togs för detta ändamål i anspråk en summa af Fmk 1,842: 90.

Inköp af soffor.

För inköp af 50 st. soffor användes i sin helhet det härför beviljade anslaget Fmk 1,100: —.

Käikbanor.

Under vintern anordnades i Kaisaniemi tvenne käikbanor, hvilkas anläggning och underhåll kräfde en kostnad af Fmk 434: 70. Anslaget var Fmk 1,000: —.

Kostnaderna för skötsel och vård af nedanstående planteringar, Planteringarnas underhåll.
trädskolor och växthus m. m. ha för år 1900 uppgått till följande belopp:

Alexander den II:dras staty	918: 92
Ateneum	16: 85
Brunnsparken	3,871: 80
Brunnsplanen	449: 75
Diverse	4,714: 38
Djurgården	1,343: 06
Elisabetstorget	538: 83
Esplanaderna	7,525: 02
Fabriksparken	466: 92
Finlands bank	265: 32
Fredrikstorget	142: 11
Hesperia	49: 71
Kaisaniemi	3,154: 43
Kyrkotorget	178: 38
Maria sjukhus	410: 21
Materialgården	886: 85
Mullgården	459: 36
Observatoriiberger	7,757: 10
Riddarhuset	316: 71
Ständerhusskvären	624: 83
Soffor	960: —
Skatuddsskvären	577: 70
Trekanten	360: 78
Trädskolorna	1,360: 15
Växthuset	12,937: 87
Grafvar å <u>Kyrkogården</u>	70: —

Summa *Fmk* 50,357: 04

Af dessa konti framgår att anslaget Fmk 47,000: — för ofvanstående planteringar m. m. öfverskridits med Fmk 3,357: 04, hvilket kan tillskrivas flere härtill medverkande omständigheter, såsom de dyrbara dekorationerna omkring Kejsar Alexander den II:dras staty, en nybygd växtkast i Fabriksparken som var oundgängligt nödvändig för växsamlingarnes tillväxt, samt slutligen den alltför lågt beräknade underhållssumman för stadsplanteringarnas utvidgning under året.

Planteringarnas
areal.

Vid uppmätning af de under Trädgårdsnämndens vård stående planteringar, framgick af beräkningen, att Helsingfors stads planteringar för närvarande upptager en yta af 600,000 m², hvars årliga underhållskostnad utgör omkring Fmk 0:08 per m².

Blomsterväxter.

Blomsterväxter utplanterades under sommaren till ett antal af 109,803 st., som fördelades å följande platser, nämligen:

Alexander den II:dras staty	10,663 st.
Brunnsparken	14,531 „
Badhuset i dito	1,820 „
Esplanaderna	42,599 „
Finlands bank	329 „
Grafvarne å Kyrkogården	1,240 „
Maria sjukhus	1,760 „
Observatoriibergen	33,279 „
Poliskammargården	335 „
Skatuddsskvären	3,247 „

Dessutom planterades å Observatoriibergen 17,400 st. perenna växter, hvaribland äfven förekommo 15,000 st. convallaria groddar.

Förrådet af växter i stadens växthus i Fabriksparken utgör 26,234 st., hvars värde uppgår till Fmk 47,663:15. Inom trädskolorna finnas 3,389 träd och buskar samt perenna växter 8,242 st., hvilka stå till disposition för kommande behof.“